

Departamenti i Pyjeve (DEP) është themeluar në shtator të vitit 1959 dhe ndodhet në Universitetit Bujqësor të Tiranës, në Kodër-Kamëz, rreth 7 km nga qendra e Tiranës. Në DEP ndjekin studimet rreth 1054 studentë në Ciklin e I "Bachelor" në Drejtimin "Inxhinieri Pyjore"; Ciklin e II "Mastër Shkencor" dhe "Mastër Profesio-nal" në Shkencat Pyjore dhe në Ciklin e III, Doktoraturë në Shkencat Pyjore. DEP është njësi bazë e Fakul-tetit të Shkencave Pyjore, njëri nga 5 fakultetet që përbëjnë Universitetin Bujqësor të Tiranës, një nga Institu-cionet më të rëndësishme të Arsimit të Lartë në Shqipëri. DEP bashkërendon mësimdhënien dhe kërkimin shkencor në fushë e pyjeve, duke ofruar kontribut në edukim dhe kërkim, me objektiv: "të ofrojë njohuri shkencore për studentët nëpërmjet programeve të studimit universitar e pasuniversitar në fushën e pyjeve".

HISTORIKU I SHKURTËR I DEPARTAMENTIT TE PYJEVE

Kronograma historike e DEP, e cila si fillësë të saj daton shtatorin e vitit 1959, në përmbajtjen e vet konturon etapat më kryesore të zhvillimit, arritjeve si dhe ndihmesës që ky departament, ka ofruar për përgatitjen e rreth 1400 specialistëve të lartë të Pyjeve, të cilët kanë kontribuar e kontribuojnë për zhvillimin dhe mbrojtjen e pasurive pyjore të vendit. Para vitit 1944, për drejtimin e sektorit pyjor u ndoq praktika e përgatitjes së specialistëve në vendet Perendimore dhe ato të Lindjes. Viti 1969, viti i dekadës së krijimit te Departamentit dhe diplomimit deri atëherë të rreth 170 Inxhinierë Pyjesh të profilit të përgjithshëm, shënohet dhe si një vit ndryshimesh për Departamentin për disa arsye: (1) u ristrukturua plani mesimor egzistues; (2) u projektua përgatitja e specialistëve të lartë të pyjeve në 2 profile të veçanta Silvikulturë dhe Shfrytëzim Pyjesh.

Mbas viteve `80 departamenti i rikthehet edhe njëherë sistemit të studimeve me plan mësimor unik dhe përgatitjes së specialistëve të lartë të profilit të përgjithshëm, por tani vetëm në fushën e Silvikulturës dhe Shfrytëzimit Pyjor, sistem i cili vazhdoi të zbatohej deri në prag të vitit Akademik 1994-95. Viti 2005 shënon vitin e reformimit radikal të kurrikulës së fakultetit në përputhje me parimet e Proçesit të Bolonjës, ku të gjitha programet e studimeve që afron DEP në të 3 ciklet e studimit, i përgjigjen plotësisht kriterëve të kërkuara për të lehtësuar krahasimin e tyre me programe të ngjashme universitare jashtë vendit, duke mundësuar mobilitetin e studentëve tanë fillimisht gjatë periudhës së studimeve e më pas në kualifikimet e tyre pas diplomimit.

Misioni dhe Vizioni i Departamentit te Pyjeve

Departamenti i Pyjeve e mbështet egzistencën e tij si IAL në përmbushjen e misionit:

Të realizojë edukimin profesional dhe shkencor të studentëve të tij në nivelin më të lartë cilësor, që u mundëson atyre të përballojnë me sukses nevojat e tregut të punës dhe sfidat e zhvillimit të sektorit të pyjeve, përmes programeve të avancuara të arsimimit, kërkimit dhe trajnimit. Të jetë qendër permanente e formimit të vazhduar si dhe të ofrojë leadership dhe ekspertizë për gjykimin e adresimin e problemeve mjedisore në nivel lokal, kombtar e më gjërë.

DEP e projekton zhvillimin e tij në të ardhmen në përputhje me arritjen e vizionit të mëposhtëm:

DEP të jetë një qëndër bashkëkohore moderne e edukimit universitar dhe pasuniversitar, kërkimit shkencor dhe trajnimit në fushën e pyjeve dhe një pikë referimi për zhvillimin e qëndrueshëm të burimeve pyjore e kullosore me kontribut të drejtpërdrejtë në zhvillimin e vendit.

Objektivat e DEP

Në fushën e Mësimdhënies

- Përgatitja e specialistëve dhe kërkuesve të aftë për të kontribuar në menaxhimin e qëndrueshëm të burimeve pyjore dhe/ose zhvillimin e qëndrueshëm social-ekonomik të vendit.
- Te ofrojë dije në përgjigje të problematikës aktuale në fushën e pyjeve dhe të formojë specialistë të denjë për tregun e punës brenda dhe jashtë vendit.
- Të formojë specialistë me aftësi praktike dhe kompetencë profesionale në fushën e mbrojtjes së pyjeve për të qenë të aftë të kryejnë ekspertiza të ndryshme në fushat respektive të mjedisit dhe burimeve natyrore;
- Të ofrojë studime e kurse kualifikimi në kuadrin e zbatimit të politikës së të mësuarit gjatë gjithë jetës, për të mundësuar rikthimin në auditoret universitare për rifreskimin e dijeve profesionale e shkencore.

Kërkimi shkencor

- Kërkim shkencor në përputhje me nevojat e vendit bazuar në drejtimet e strategjive sektoriale kombëtare;
- Rritja e nivelit të kërkimit shkencor nëpërmjet pjesëmarrjes në projekte zhvillimore e shkencore dhe përmirësimit të infrastrukturës për kërkim, duke ofruar kërkim në ciklin e tretë për doktoraturë;
- Të kryejë aktivitete studimore kërkimore e shkencore të lidhura ngushtë me veprimtarinë akademike dhe programin e kurseve që zhvillon, duke marrë pjesë në projekte kombëtare e ndërkombëtare.

Shërbime dhe këshillime

- Të promovojë dhe zhvillojë kualifikime të vazhdueshme të stafit akademik, duke krijuar vazhdimësi dhe qëndrueshmëri në cilësinë e mësimdhënies.
- Të organizojë dhe të marrë pjesë në kongrese dhe konferenca shkencore, seminare dhe workshope në fusha të mbrojtjes dhe menaxhimit të pyjeve.
- Të ofrojë asistencë teknike për organizatat publike e private të vendit në fushën e mbrojtjes së pyjeve.
- Të marrë pjesë në vlerësimin e impakteve dhe përmirësimit të tyre në projektet e mëdha infrastrukturore duke dhënë argumentat më racionale për vendimmarrësit.
- Të ofrojë mendimin e specializuar dhe të kualifikuar të stafit të tij akademik nëpërmjet pjesëmarrjes aktive të tyre në borde, këshilla, grupe pune, reënca, opoenca, etj., duke forcuar lidhjet dhe bashkëpunimin me Ministrinë e Turizmit dhe Mjedisit, Ministrinë e Bujqësisë, organizmat e tjerë jofitimprurës, etj.

Stafit akademik, ndihmës akademik dhe administrativ

Niveli i lartë cilësor i stafit akademik i DEP shprehet qartë përmes shkallës së kualifikimit të tyre, i cili zotëron arsim e kualifikim profesional në përputhje me pozicionin e tyre. Stafi përbëhet nga 7 Profesorë, 4 Profesorë të asociuar dhe 5 doktorë shkencash. DEP ka një staf ndihmës-mësimor prej 5 vetësh, nga të cilët 3 janë laborantë të lartë dhe 2 specialistë, pjesa dërmuese e të cilit ka një përvojë të gjatë pune në pozicionet e tyre dhe njohin mirë profilin e tyre të punës. Stafi i DEP është organizuar në Grupe Mësimore-Kërkimore (GMK), struktura relativisht e reja, të krijuara në 4 vitet e fundit dhe funksioni i tyre përcaktohet në rregulloren e FSHP-së, Statutin dhe Rregulloret e UBT-së. Vlerësimi dhe roli i GMK-ve është shumë i rëndësishëm në procesin e rishikimit të kurrikulave të Programeve të Studimit.

Shpërndarja e stafit akademik të DEP sipas GMK-ve

Departamenti i Pyjeve				
GMK i Silvikulturës	GMK i Botanikës	GMK i Mbarështrimit dhe Matjes së Pyjeve	GMK i Ekonomisë dhe Politikës Pyjore	GMK i Teknologjisë së Shfrytëzimit të Pyjeve
Prof. Dr. Fatmir Laçe	Prof. Dr. Vasil Marku	Prof. Dr. Ervin Toromani	Prof. Asoc. Leonidha Peri	Prof. Dr. Vasillaq Mine
Prof. Dr. Vath Tabaku	Prof. Dr. Arsen Proko	Prof. Asoc. Orion Ngjela	Prof. Asoc. Nehat Çollaku	Prof. Dr. Hajri Haska
Figjirete Beqiri Specialiste	Dr. Ramiz Metaliaj	Prof. Asoc. Mirvjena Kellezi	Dr. Marsela Luarasi	Edmond Alikaj - Laborant
	Arjan Bashaj-Labor.	Dr. Edmond Pasho	Dr. Ina Vejsiu	
		Parid Dule - Specialist	Fatma Turku-Laborante	

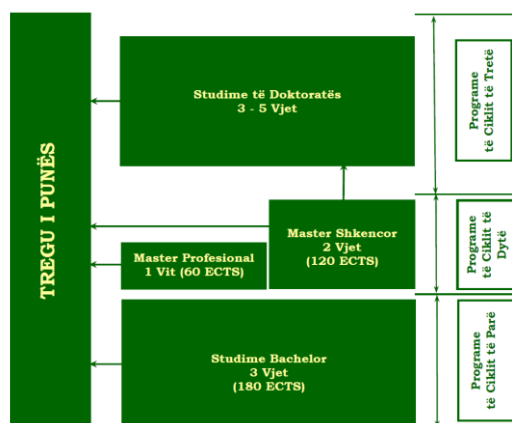
Numri i studentëve në të gjitha ciklet dhe programet e studimi

Në DEP vazhdojnë studimet rreth 1054 studentë në të gjitha ciklet dhe programet e studimeve të ofruara nga DEP. Numri i studentëve ka ardhur duke u rritur nga viti në vit e veçanërisht pas vitit 2008.

Numri i studentëve sipas Cikleve të Studimit dhe Sistemit të Studimeve

Cikli i I "BSc"		Cikli i II MSc	Cikli i II "MSP"	Cikli III Doktoratura	Total	
Sistemi me kohë të plotë	Sistemi me kohë të pjesëshme	Sistemi me kohë të plotë	Sistemi me kohë të plotë	Sistemi me kohë të plotë	Sistemi me kohë të plotë	Sistemi me kohë të pjesëshme
602	324	100	16	24	730	337

PROGRAMET E STUDIMEVE NË DEPARTAMENTIN E PYJEVE

DEP ofron 4 Programme Studimi: 1 Program Studimi **BSc**, 2 Programme **MSc** e **MSP** dhe 1 Program në **PhD**. Duhet theksuar se si pasojë e mospërcaktimit të kuotave të pranimeve nga qeveria për programet e doktoraturës, mësimdhënia në këto programe nuk ka vazhduar që pas vitit 2013. Programet e studimeve që ofron DEP janë dhënë në skemën majtas, të vlefshme për gjithë Sistemin e Arsimit të Lartë në Shqipëri. Programet e studimeve në të tre Ciklet e tij, janë treguar në skemën e mësipërme. DEP duke filluar nga viti akademik 2018-19 ofron edhe një Program Studimi "Master Profesional", të Ciklit të II të Studimeve në fushën e menaxhimit të qëndrueshëm të pyjeve me bazë komuniteti.

Programet studimi të Ciklit të Parë - Bachelor (BSc)

Këto programe ofrojnë njohuri bazë mbi metodat dhe parimet shkencore të përgjithshme dhe aftësi specifike profesionale në fushën e pyjeve. Realizohen me 180 kredite (ECTS) dhe kohëzgjatja normale e tyre është 3 vjet. Në përfundim të studimeve të ciklit të parë lëshohet Diplomë e Ciklit të I "Bachelor" në fushën e studimit të kryer. Programet e Studimit "Bachelor" ofrohen nga Departamenti i Pyjeve në "Profilin Inxhinieri Pyjore".

Programet studimi të Ciklit të Dytë - Master i Shkencave (MSc)

Këto programe japin njohuri të thelluara teoriko-praktike dhe aftësi profesionale për kërkim shkencor të pavarur në fusha brenda specialitetit. Realizohen me 120 kredite dhe kohëzgjatja e tyre normale është 2 vjet. Në përfundim të studimeve lëshohet diplomë e Ciklit të II "Master i Shkencave" në fushën e studimit të kryer. Ky program e Studimit ofrohen nga Departamenti i Pyjeve në Profilin Inxhinieri Pyjore.

Programet studimi të Ciklit të Dytë - Master Profesional (MSP)

Këto programe japin njohuri të thella praktike dhe aftësi profesionale për punë të pavarur në fusha brenda specialitetit. Realizohen me 60 kredite me kohëzgjatje normale 1 vjet. Në përfundim të studimeve lëshohet diplomë e Ciklit të II "Master Profesional" në fushën e studimit të kryer në "Profilin Inxhinieri Pyjore".

Programet studimi të Ciklit të Tretë - Doktorature (PhD)

Programet e studimeve të doktoratës janë programe të ciklit të III, me karakter plotësisht akademik, që kanë në bazën e tyre kërkimin shkencor të pavarur. Programet e studimeve të doktoratës zgjasin 3-5 vite. Në përfundim të ciklit të tretë lëshohet diploma për gradën shkencore "Doktor" (Dr). Programet e Studimit të Ciklit të III ofrohen nga DEP në kuadrin e Shkollës së Doktoraturës "Qeverisja e Qëndrueshme e Burimeve Pyjore e Kullosore". Të gjitha Programet e Studimit të DEP janë liçencuar nga Agjensia e Akreditimit të Arsimit të Lartë.

ORGANIZIMI DHE ASPEKTE TË PROCESIT TË MËSIMDHËNIES

Në Departamentin e Pyjeve procesi i mësimdhënies organizohet mbi bazë kursi dhe grupi mësimor për çdo program studimi. Organizimi bazohet në orarin mësimor që hartohet një javë para fillimit të çdo semestri. Format e mësimdhënies dhe raporti mes tyre përcaktohen në programet e moduleve mësimore. Format më kryesore të mësimdhënies të ofruara në DEP, janë:

- **Leksionet:** Jane element i transmetimit interaktiv të njohurive teorike dhe realizohen mbi bazën e grupeve mësimore deri 80 studentë. Pjesëmarrja në leksione është e detyrueshme për 80% të orëve të leksioneve.
- **Orët praktike (seminare, ushtrime):** Realizohen mbi bazë grupi mësimor, me më pak se 40 studentë. Është element i rëndësishëm i mësimdhënies nën drejtimin e lektorit të modulit dhe me pjesëmarrjen aktive të studentëve. Pjesëmarrja është e detyrueshme për 80% të orëve praktike
- **Punë laboratorj:** Zhvillohen mbi bazë grupi mësimor, me 10-15 studentë. Studentët janë në gjendje të verifikojnë apo riprodhojnë procese të trajtuara në leksione, me punë të pavarur të drejtuar nga lektori.

- **Projekt Aplikativ:** Është element praktik i mësimdhënjes, përmes të cilit studenti aftësohet të aplikojë individualisht apo në grupe të vegjël, njohuri teorike të transmetuara në një grup temash leksionesh. Dorëzimi dhe mbrojtja e Projektit janë detyrime për futjen në provimin përfundimtar të modulit mësimor.
- **Detyrë kurs:** Realizohet në formë të ndryshme përmes të cilit studenti aftësohet të aplikojë individualisht apo në grupe të vegjël, në situata reale, njohuri teorike të transmetuara në një temë leksioni. Dorëzimi dhe mbrojtja e Detyrës së kursit janë të detyrueshme për futjen në provimin përfundimtar të modulit mësimor.
- **Punët praktike:** Realizohen mbi bazë kurs apo grupi jashtë auditorit, ku studentët tregojnë dhe përmirësojnë aftësitë e tyre praktike në aplikimin e njohurive teorike të marra gjatë leksioneve.
- **Eskursione:** Janë elemente të mësimdhënies që zhvillohen jashtë auditoreve dhe kanë për qëllim t'u tregojnë studentëve aspekte praktike të njohurive të marra në leksione.

KËRKIMI SHKENCOR

DEP ka në fokus kërkimin shkencor inovativ në mënyrë që ti shërbejë qeverisjes së qëndrueshme të burimeve pyjore dhe afirmimit të tij si qëndër kërkimi, nëpërmjet rritjes së cilësisë së punës shkencore. Nëpërmjet kësaj i jepet zgjidhje problemeve të ndryshme në sektorin e pyjeve. Aspektet kryesore të strategjisë afatmesme të DEP për kërkimin shkencor janë:

- Përmirësimi i kapaciteteve laboratorike egzistuese dhe ngritja e laboratoreve të rinj.
- Çertifikimi i laboratoreve egzistues dhe përdorimi me efektivitet në projektet kërkimore në nivel PhD.
- Forcimi i marrëdhënieve me institucionet qeveritare e joqeveritare dhe rritja e rolit të DEP nëpërmjet angazhimit në studime ose projekte kërkimore kombëtare dhe ndërkombëtare.
- Forcimi i marrëdhënieve me departamente homologe të huaja për rritjen e nivelit shkencor të stafit të DEP.
- Pjesëmarrja si partner në projekte të rëndësishme ndërkombëtare si: "Horizon 2020", "Cost", "IPA" etj.

Departamenti si njësi bazë e fakultetit për kërkimin shkencor në përmbushje të strategjisë afatmesme si më sipër, kanë përcaktuar fushat e mëposhtme si prioritet kërkimi:

- Rigjenerimi i sipërfaqeve të degraduara të pyjeve të dushqeve.
- Kontributi i tipeve të vegjetacionit pyjor në fiksimin e CO₂
- Sistemet e mbrojtjes nga erozioni.
- Metodën e luftës biologjike ndaj dëmtuesve në pyje.
- Praktikën më të mirë për një mbarrështrim të qëndrueshëm të pyjeve komunale.
- Studimi i potencialeve dhe mundësive të prodhimit të biomasës pyjore për qëllime energjitike.
- Sistemet e rrallimeve dhe teknikat e punës gjatë ndërhyrjeve.
- Vlerësimi i impakteve mjedisore të punimeve në pyje.
- Vlerësimi monetar i shërbimeve mjedisore nga pyjet.
- Studimi i treguesve dendro-auksometrike i grumbujve pyjore natyrale dhe artificiale.
- Studimi i dëmtimeve të zjarreve në ekosistemet pyjore dhe masat për rehabilitimin e tyre.
- Studimi i kapaciteteve prodhuese në produkte jo drusore dhe problemet që lidhen me shfrytëzimin e tyre.

PUNËSIMI I TË DIPLOMUARVE, AKSESI NË TREGUN E PUNËS DHE PËRPUTHJA ME TREGUN

Punësimi i të diplomuarve po bëhet një nga faktorët më të rëndësishëm në përcaktimin e drejtimit të zhvillimit të departamentit në të ardhmen. Me krijimin e Zyrës së Karrierës dhe Studentëve, ky aspekt ka filluar të vihet mbi baza institucionale. Me ndihmën e ZKS së Fakultetit dhe të UBT-së po krijon një data-bazë me të dhënat e studentëve të diplomuar. Qëllimi është mbështetja e politikave të zhvillimit të UBT-së dhe të DEP-së në përputhje me tregun e punës. DEP bën përpjekje të vazhdueshme të përmirësimit të kurrikulave të Programeve të Studimit, veçanërisht Bachelor në përputhje me njohuritë e kërkuara në tregun e punës. Procesi i përmirësimit të këtyre kurrikulave përfshiu dhe një anketim të të diplomuarve dhe aktorëve të tregut të punës për për një vlerësim të tyre mbi këto kurrikula.

Të gjitha propozimet e këtyre dy grupeve u morën parasysh në hartimin e kurrikulave të përmirësuara. Studentët e diplomuar në DEP, si inxhinierë pyjesh kanë mundësi të punësohen në:

- Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura.
- Administratat e Komunave dhe Prefekturave për probleme të pyjeve komunale e private.
- Shërbimin këshillimor në pyje, në të gjitha nivelet.
- Organizatat joqeveritare dhe shoqata të ndryshme, për probleme të pyjeve dhe mjedisit.
- Institucione të nivelit ministrior dhe institucionet kërkimore-shkencore të fushës së pyjeve.
- Institucionet e arsimit profesional në nivele të ndryshme.
- Profesion të lirë në fushën e pyjeve.

DEP nuk ka statistika të sakta të nivelit të punësimit të të diplomuarve të tij, por pavarësisht mundësive relativisht të shumta, vlerësohet se rreth 20% e të diplomuarve punësohen në sektorët e mësipërm pas diplomimit. Shumë të tjerë punësohen në sektorë që nuk kanë lidhje me profesionin. Theksojmë se fillimi i mirë për vënjen e këtij aspekti në baza institucionale do të bëjë të mundur një politikë më të suksesshme të fakultetit, për t'u dhënë studentëve mundësi më të mira punësimi në përputhje me kërkesat e këtij tregu.

BASHKËPUNIMI KOMBËTAR, NDËRKOMBËTAR DHE MARRËDHËNIET ME PUBLIKUN

BASHKËPUNIMI KOMBËTAR

DEP si pjesë e strukturës së UBT-s, ka bashkëpunuar me një sërë institucione në nivel kombëtar. Ky bashkëpunim ka patur në fokus kontributin e DEP në zhvillimin e sektorit të Pyjeve si dhe zgjerimin e tregut të punës. Kjo sepse këto institucione janë edhe punëdhënësit kryesorë të studentëve që mbarojnë studimet në këtë departament. Po kështu DEP ka bashkëpunuar edhe me institucione jo publike që mbështesin zhvillimin e sektorit të pyjeve në vend. Ky bashkëpunim ka qënë në kuadër të trajnimeve, reformës institucionale, përmirsimit të kuadrit ligjor në fushën e pyjeve dhe kryerjen e studimeve me problematika të ndryshme si: energjia nga biomasa dhe efienca energjitike, siguria në punë në sektorin e pyjeve, etj. Më konkretisht institucionet publike dhe jo publike me të cilat ka bashkëpunuar dhe vazhdon të bashkëpunojë DEP janë:

Institucionet Publike

Ministria e Arsimit, Rinisë dhe Sporteve, Agjencia Kombëtare e Mjedisit, Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura, Drejtoritë e Pyjeve në Bashki, etj.

Institucione jo publike

Banka Botërore, SNV/CNVP, Federata Kombëtare e Pyjeve dhe Kullotave, Federatat Rajonale të Pyjeve dhe Kullotave, OJF të fushës së pyjeve e mjedisit.

BASHKËPUNIMI NDERKOMBËTAR

Rritja e autoritetit të institucionit ka ardhur edhe nëpërmjet pjesëmarrjes së DEP në një sërë projektesh ndërkombëtare me institucione të rëndësishme. Ky bashkëpunim ndër vite ka bërë që ky institucion të rrisë autoritetin e tij në nivel ndërkombëtar, duke ofruar bashkëpunimin dhe kontributin në një sërë projektesh, në fusha të ndryshme të kërkimit në Pyje. Disa nga institucionet me të cilat DEP ka patur bashkëpunim janë:

Bashkëpunimi në Nivel Botëror dhe European: IUFRO, FAO, EFI, Bashkimi European (IPA dhe COST), Universiteti Goettingenit, Eberswaldes dhe Freiburgut-Gjermani, Universiteti Firenzes, Barit dhe i Viterbos-Itali, Universiteti Nancy-France, Shërbimi Gjerman i Shkëmbimit Akademik (DAAD).

Bashkëpunimi në nivel Ballkanik: Universiteti Selanikut-Greqi, Universiteti Sarajevës-Bosnjë Hercegovinë, Universiteti Beogradit-Serbi, Instituti Kërkimeve Pyjore Slloveni, Instituti Kërkimeve Pyjore-Kroaci, Fakulteti i Pyjeve - Kroaci, Fakulteti i Pyjeve të Stambollit - Turqi.

